

Lina Niauronytė,
Pušaloto vidurinės mokyklos
12 klasės mokinė
(mokytoja D. Tamošiūnaitė)

Kelionė po gimtąjį kraštą

Visai neseniai mes, Pušaloto vidurinės mokyklos mokiniai, keliavome po Pasvalio rajono apylinkes. Šią išvyką mums suorganizavo Pasvalio turistinė firma "Senoji tuja". Visą kelionę mus, kaip pirmuosius, panorusius geriau pažinti gimtąjį kraštą ekskursantus, lydėjo firmos direktorė J. Tučienė.

Vieną šeštadienio rytą susirinkusių penktų-dvylikų klasių mokinių jau laukė autobusas. Netrukus visi sulipome ir pajudėjome Joniškėlio link.

Pakeliui gidė papasakojo mūsų gimtojo kaimo istoriją. Man labai įsiminė Pušaloto atsiradimo legenda. Senovėje čia dunksojęs tankus pušų miškas. Viena mergaitė rinkdama uogas staiga išvydusi pušyje Mariją, Dievo motiną, laikančią ant rankų jau nužudytą Jėzaus Kristaus kūną. Marija pasakiusi, kad čia žmonės būtinai turi pastatyti bažnyčią. Išsigandusi mergaitė grįžusi namo ir visiems papasakojusi, ką mačiusi ir girdėjusi. Pasitarę žmonės nusprendė, kad bažnyčią reikia statyti. Iš pradžių toje vietoje iškilusi akmeninė varpinė (išlikusi ir iki šių dienų), o vėliau ir bažnyčia, suresta iš pušų luotų. Dėl to vietovė ir gavusi Pušaloto pavadinimą.

Joniškėlyje pirmiausia apsilankėme Karpių dvare. Šio dvaro ansamblis, kaip pasakojo gidė, yra vienas geriausiai išsilaikiusių Lietuvoje: visi pastatai išlikę, nelabai smarkiai apgadinti. Labiausiai įsiminė Karpių dvaro gyvenamasis pastatas, dar iki šiol išlaikęs savo didingą išvaizdą. Dabar čia įsikūrusi Joniškėlio bandymų stotis. Taip pat labai patiko didžiulės arklidės, vandens malūnas, pastatytas ant Mažupės upelio kranto. Tačiau ryškiausią išpūdį paliko didžiulis Karpių dvaro parkas. Vaikščiojome ilgomis liepų alėjomis, po kojomis šiugždėjo auksiniai medžių lapai, o mintimis visi persikėlėme į laikus kai iš Italijos atvykęs Karpis (pavardė sulietuvinta) pradėjo savo gyvenimą Lietuvoje.

Iš Karpių dvaro važiavome į Joniškėlio bažnyčią. Ji pasirodė labai didinga ir puošni. Kaip vėliau mums paaiškino gidė, Joniškėlio bažnyčia yra barokinio stiliaus, kuriam būdingas perdėtas puošnumas.

Visai šalia bažnyčios - Joniškėlio ligoninė. Šią ligoninę įkūrė Gabrielės Petkevičaitės-Bitės tėvas gydytojas Petkevičius. Petke-

vičiai čia kartu ir gyveno, nors pagrindinė jų gyvenimo vieta buvo dvaras, šiuo metu priklausantis Pakruojo rajonui. Gabrielė Tėvui labai daug padėjo, slaugydama ligonius. Ji buvo labai darbšti, verta Bitės vardo. Dabar Gabrielės Fetkevičaitės-Bitės vardu pavadinta ligoninė ir Joniškėlio vidurinė mokykla.

Iš Joniškėlio pasukome Pasvalio link. Pakeliui aplankėme Balsių vandens malūną. Malūnas pastatytas iš akmenų, neblogai išsilaikęs. Stovi gražioje vietoje ant Lėvens kranto. Šiuo metu malūnas jau nebeatlieka savo tikrųjų pareigų, tačiau be darbo nestovi: čia vyksta vestuvės, švenčiami garbingi jubiliejai.

Pasvalyje iš pradžių apsilankėme prie Lėvens upės šaltinio. Visi atsigerėme labai šaltu ir skaidraus vandens. Gidė sakė, kad šio šaltinio vanduo atstato visas jėgas, pagydo nuo sunkių ligų ir padeda išlikti visuomet jaunais. Čerėme ne tik mes, mokiniai, bet ir mokytojai. Visi norėjome būti sveiki, o svarbiausia - nesenstantys.

Io to aplankėme akmenų muziejų, kurį įkūrė vienas pasvalietis tiesiog savo kieme. Akmenų iš tiesų gausybė. Savininkas pasakojo, kokių esti akmenų, kaip jie skirstomi ir t.t. Labiausiai išiminė akmuo su velnio pėda. Žinant, kaip atrodo velnio pėda, geriau ir patį velnią galima išivaizduoti.

Iš Pasvalio vykome link Ažuolpamūšio. Ažuolpamūšis nustebino nepaprastu grožiu: piliakalniai, apjuosti Tatulos upelio, apaugę įvairiais medžiais. Niekuomet nemaniau, kad Pasvalio rajone yra ir tokių nuostabių vietų. Ažuolpamūšio parke gausu medinių statulų. Visos jos labai įdomios ir gražios. Prie kelių koplytstulpių sutūpę visi nusifotografavome.

Iš Ažuolpamūšio jau sukome į namų pusę. Pakeliui dar aplankėm Pumpėnų miestelį. Apsilankę bažnyčioje, sužinojome, kad Pumpėnuose kažkada veikė karmelity vienuolynas. Tačiau pabūvoti jame neteko, nes tuo metu ten vyko remontas.

Iš Pumpėnų jau visai netoli ir gimtasis Pušalotas. Visi jau buvome truputį nuilę, todėl džiaugėmės ir gimtosiomis apylinkėmis.

Kelione būvome patenkinti. Pasirodo, kad daug ko nežinojome ne tik apie tolimus kraštus, bet ir apie savo gimtąjį rajoną. Savo krašto istorija taip pat labai įdomi, gal dar net įdomesnė, nes pats vaikštai senelių išmintais takais, prisimeni jų pasakojimus ir nusikeli į tolimus laikus. Tokios kėlionės labai reikalingos.

Lina Nīauronytė,
Tušaloto vidurinė mokykla
12 klasės mokinė
(mokytoja D. Tamošiūnaitė)

x x x

Žiema... Pats mylimiausias metų laikas!.. Gal todėl, kad tada labai daug gražių švenčių, karnavalų, blizgančių eglučių... Gal todėl, kad esu gimusi žiemą. O gal todėl, kad žiemos metu pradžiai ant palangės mano numylėtas kaktusas.

Nežinau, dėl ko dar aš myliu žiemą, bet man patinka tas gamtos ir netgi žmonių ramybės metas. Patinka apšerkšnįję medžiai, storai apsnigtos eglės, sniego kalnai. Patinka įvairiausiais raštais išpiešti langai, spiginantis šalpis ir šėlstanti pūga. Žiema - vienas nintelis metas, kada gali apsiveęs pačiužas visą dieną šokti su snaigėmis ant ledo, ~~o~~ kartais ar su slidėmis ištrūkti į laukus. Tada sniego fejė nepagaili snaigių, spūsteli šaltukas, ir ant baltos žemės paklodės išsiraižo slidžių vėžės! Toli už nugaros lieka namai, su sniego kepurėmis, su nutįsiais varvekliais ir ant palangės mojuojančiu žiedais pasipuošusiu kaktusu... ^

o mes skriejame laukais ir iš visų jėgų stengiamės pralenk vėją!..

Žiema... Pats mylimiausias metų laikas...